

Ağrıda Gezilecek Görülecek Yerler

– K.Özbekler · 13 Ağustos 2012

KERİM ÖZBEKLER
GAZETECİ-YAZAR-ŞAİR

AĞRI DAĞI;AVRUPA VE TÜRKİYE'NİN EN YÜKSEK DAĞI OLAN AĞRI DAĞI'NIN YÜKSEKLİĞİ 5.165 METREDİR, YAZ KIŞ ZİYARETÇİSİ OLAN 1 DAĞDIR. DOĞUSUNDA KÜÇÜK AĞRI DAĞI VARDIR. ONUN YÜKSEKLİĞİ İSE 3.925 METREDİR. AĞRI DAĞI EN İYİ 1 ŞEKİLDE, İĞDIR'DAN DOĞUBEYAZIT'A GİDERKEN GÖRÜLEBİLMEKTEDİR. YAZ AYLARINDA ÖZELLİKLE GÜNEŞ DOĞARKEN DAĞIN ZİRVESİ NET 1 ŞEKİLDE GÖRÜLEBİLİR, ERMENİLERİN ARARAT DİYE İSİMLENDİĞİ BU DAĞ'IN ZİRVESİNE ÇIKMAK İÇİN BİR ÇOK KİMSE GELİP GİTMEKTEDİR. AĞRI DAĞI'NIN ZİRVESİ'NE İLK KEZ 19 AĞUSTOS 1829 TARİHİNDE ALMAN BİLİM ADAMI VE PROFESÖR PARROT ÇIKMIŞTIR, ÇIKMAKLA KALMAMIŞ AYNI ZAMANDA NUH'UN GEMİSİNİ DA ARAMIŞ AMA BİR ŞEY BULAMADAN AŞAĞIYA İNMEK ZORUNDA KALMIŞTIR. BAZI DAĞCILIK BİLGİSİNE SAHİP OLANLARIN DAĞIN ZİRVESİNE ÇIKTIKLARI GÖRÜLMÜŞTÜR, BAZILARININ ZİRVEYE ÇIKACAĞIM DİYEREK KAYIP DÜŞTÜĞÜ VE ÖLDÜĞÜ DE ÇOK RASTLANAN 1 DURUMDUR. AĞRI DAĞI'NIN 4.000 METRE'DEN SONRA Kİ YÜKSEKLİĞİNDE HER ZAMAN KAR VE BUZULLAR MEVCUTTUR. AYRICA AĞRI DAĞI'NDA YÜKSEKLERE ÇIKILDIKÇA OKSİJEN AZALMAKTADIR, BUNA RAĞMEN DAĞ ETEKLERİNDE KAMP YAPAN ÇOK SAYIDA DAĞCI'YA RASTLAMAK MÜMKÜNDÜR. BÖLGEDE AĞRI DAĞI'NI BİLEN MİHMANDARLAR BULUNMAKTADIR, BUNLARDAN FAYDALANILMASI MÜMKÜNDÜR. NUH TUFANI SIRASI'NDA NUH PEYGAMBER'İN GEMİSİ'NİN BURADA KARAYA OTURDUĞUNU BELİRTEN TEVRAT-İNCİL-KUR'ANI KERİM GİBİ KUTSAL KİTAPLAR NEDENİ İLE BURAYA NUH'UN GEMİSİNİ ARAMAYA GELENLER DE ÇOK OLMAKTADIR, AĞRI DAĞI ETEKLERİ SERT GIRANİT TAŞ PARÇALARI İLE KAPLIDIR. YUKARILARA ÇIKILDIKÇA DERİN VADI VE ÇUKURLARA RASTLANIR, SÖNMÜŞ 1 VOLKAN OLAN AĞRI DAĞI ZİRVESİ'NDE SU TUTMAMASI NEDENİ İLE ERİYEN KAR SULARI AŞAĞI BÖLGELERDE KAYIP OLMAKTADIR. AĞRI DAĞI'NIN ÇOK HEYBETLİ 1 GÖRÜNTÜSÜ VARDIR, ÖZELLİKLE YABANCI TURİSTLER BURAYA BÜYÜK İLĞİ GÖSTERMEKTEDİRLER. AĞRI DAĞI, ERMENİLER İÇİN İSE KUTSAL 1 DAĞDIR.

ALADAĞ YAYLASI;ALADAĞ ÜZERİNDEDİR, YAZ AYLARINDA AĞRI VE CİVARINDA Kİ HALKIN İLĞİ GÖSTERDİĞİ 1 YERDİR.

KAYAK EVİ;AĞRI'YA 10 KM. UZAKLIKTA, EĞRİBELEN KÖYÜ'NDEDİR. 50 KİŞİLİK 1 KAPASİTEYE SAHİPTİR, OTURMA ODASI-DUŞ-KAMP İÇİN YATAK ODALARI MEVCUTTUR, 1.500 METRE UZUNLUĞUNDA 1 PİSTE SAHİPTİR.

SİNEK YAYLASI;ÇEMÇİ SIRADAĞLARI ÜZERİNDEDİR, AĞRI VE ÇEVRESİ'NİN EN ÖNEMLİ

YAYLALARINDAN BİRİSİDİR.

METEOR ÇUKURU;1920 YILINDA GÖKTEN DÜŞEN 1 GÖKTAŞININ ARAZİ ÜZERİNDE MEYDANA GETİRDİĞİ 1 ÇUKURDUR, GÜRBULAK HUDUT KAPISI İLE SARIÇAVUŞ KÖYÜ ARASINDA VE İRAN SINIRINA 2 KM. UZAKLIKTADIR. ÇUKUR 35 METRE GENİŞLİĞİNDE, 65 METRE DERİNLİĞİNDEDİR. ÜZERİ TOPRAKLA KAPLI OLDUĞUNDAN, DÜŞEN METEOR'UN ÇUKURDA Kİ İZİ BULUNMAKTADIR. ALASKA'DA Kİ METEOR ÇUKURUNDAN SONRA, DÜNYADA Kİ 2.BÜYÜK METEOR ÇUKURUDUR.

AĞRI'YA AİT YÖRESEL YEMEKLER;

BUĞLAMA;GENÇ KUZU VEYA OĞLAK KESİLİP TAZE OLARAK DOĞRANDIKTAN SONRA, TEREYAĞI VE SALÇA İLE TERBİYE EDİLİR. SONRA KENDİ POSTU İÇİNE KONULARAK, AÇIK OLAN YERLERİ DİKİLİR. DÜZ 1 YERİN ÜZERİNE, NEMLİ TOPRAK YIĞILARAK ÜSTÜNDE KIZGIN ATEŞ YAKILIR. PİŞİRİLDİKTEN SONRA, TADINA AZ RASTLANIR 1 YEMEK ORTAYA ÇIKAR.

SELEKELİ (SAÇ KAVURMASI);TAZE KUZU VEYA OĞLAK ETİ, SAÇ İÇERİSİNDE TEREYAĞI İLE KAVRULUR. DAHA ÖNCEDEN HAZIRLANMIŞ OLAN SARIMSAKLI YOĞURT ÜZERİNE İLAVE EDİLİR.

AĞRI'DA HALI VE KİLİMCİLİK;AĞRI İL SINIRLARI İÇİNDE HALI VE KİLİM YAPMAK 1 ATA SANATIDIR VE HEMEN HEMEN 1 ÇOK EVDE HALI-KİLİM TEZGAHI VARDIR, ÖZELLİKLE AĞRI KİLİMLERİ ÇOK ÜNLÜDÜR. EN ÇOK TUTULAN KİLİM ÇEŞİTLERİ YEMENİ-KEYAK-MEŞREF VE GEVVE'DİR, HAKİM OLAN DESEN İSE KÜPİK'TİR. EĞRİLMEMİŞ BOYALI YÜN, SAÇAKLARI GERİLMİŞ AKI İPLERİNE TAKILARAK ÜRETİLMEKTEDİR. BUNLARIN SATIŞLARI GENELLİKLE İLKBAHAR AYLARINDA AĞRI'NIN İL-İLÇE-KASABA-KÖY PAZARLARINDA VE ÇARŞILARINDA YAPILMAKTADIR, TÜRKİYE'NİN DÖRT 1 TARAFINDAN AĞRI PAZARLARINA GELEN HALI VE KİLİM SATICILARI BU HALI VE KİLİMLERİ TOPLAYARAK DÜKKANLARINDA ÜZERLERİNE KARLARINI İLAVE EDEREK SATMAKTADIRLAR.

SERUN (SİR);TAZE SICAK EKMEK, TEREYAĞI VE SARIMSAKLI YOĞURT İLE HAZIRLANIR.

AĞRI'DA OYNANAN MAHALLİ OYUNLARIN İSİMLERİ;KAZKAZ-TURKE-ZEYNO-LAÇE-DELLO-NARE-ÇEVREŞ-KOÇERİ-TEKPE-BASSO-TİMUR AĞA-VEYSEL BARI-KOÇAKLAMA-HEZAL-YÜKSEL.

DOĞUBEYAZIT;AĞRI'YA 100 KM.UZAKLIKTADIR, ÜNLÜ İSHAKPAŞA SARAYI BU İLÇE'NİN 5 KM. GÜNEYİNDEDİR. ARKEOLOG MAHMUT AKOK'UN YAZDIĞINA GÖRE 1784 YILINDA BİTİRİLMİŞTİR, YAPIMI 100 YIL SÜRMÜŞTÜR. SARAYA İSMİ VERİLEN 2.İSHAKPAŞA VEZİRLİK RÜTBESİYLE ÇILDIR VE AHİSKA VALİSİ OLMUŞTUR, 3.SELİM ZAMANINDA İRAN'IN GÖNDERDİĞİ ELÇİ İSHAKPAŞA SARAYI'NDA GÖRDÜKLERİNİ İSTANBUL'A VARDIĞINDA ANLATIP TOPKAPI SARAYI'NDAN DAHA

GÖRKEMLİ OLDUĞUNU İFADE EDİNCE PADİŞAHLA İSHAKPAŞA'NIN ARASI AÇILMIŞ VE İSHAKPAŞA GÖZDEN DÜŞMÜŞTÜR. ÇOK YÜKSEK 1 KAYALIK ÜZERİNE OTURTULAN İSHAKPAŞA SARAYI'NIN SAVUNMA AMACI İLE YAPILDIĞI DA ÖNE SÜRÜLMEKTEDİR, SARAY ESKİ DOĞUBEYAZIT ŞEHRİNİN MERKEZİNİ TEŞKİL EDEN 3 YANI TAMAMEN SARP VE DİK MEYİLLİ 1 TEPE ÜZERİNE KURULUDUR. YALNIZCA DOĞU KISMI DÜZLÜĞE YAKINDIR, SARAY 12-15 METRE YÜKSEKLİĞİNDE Kİ DUVARLARLA ÖRÜLÜDÜR. SARAY ALANI 7.600 M2'DİR, SARAY İÇİNDE HAREM DAİRESİ-AŞ EVİ-HAMAM-SELAMLIK DAİRESİ-CAMİ-MERASİM VE EĞLENCE SALONU-TÜRBE BİNASI VARDIR. MUSAN-KUÇAK KÖYÜNDE İSE İRAN SELÇUKLULARI TARAFINDAN YAPILDIĞI TAHMİN EDİLEN, 1 KERVANSARAY MEVCUTTUR.

DİYADİN;BU İLÇE'NİN 7 KM. GÜNEYİNDE, MURAT NEHRİ BOYUNCA UZANAN 1 ÇOK KAPLICA VARDIR. KAPLICA SULARI İÇİNDE DEMİR-KÜKÜRT-RADYO AKTİVE İHTİVA ETTİĞİNDEN DOLAYI CİLT VE ROMATİZMA HASTALIKLARINA İYİ GELMEKTEDİR, KÖPRÜ-YILANLI-DAVUT-TAZEKENT KAPLICALARI BURADA BULUNAN KAPLICALARDIR. YEŞİLLİK 1 ALAN OLDUĞU İÇİN KAMP KURMAYA ELVERİŞLİDİR, YAZ AYLARINDA BU MINTIKA OLDUKÇA HAREKETLENMEKTEDİR. DİYADİN KAPLICALARINA GELEN SICAK SU, 3.500 METRE YÜKSEKLİĞİ OLAN TENDÜREK DAĞLARI'NDAN ULAŞMAKTADIR. YAKIN ZAMANDA SÖNMÜŞ 1 VOLKAN OLAN TENDÜREK DAĞLARI'NIN GÜNEY ETEKLERİNDEN FLORLU SULAR ÇIKMAKTADIR, DİYADİN KAPLICALARI BU DAĞIN KUZAY BATI ETEĞİNDE YER ALMAKTADIR.

ELEŞKİRT;AĞRI'YA 34 KM.UZAKLIKTADIR, 1687 YILINDA BU GÜNKÜ YERİNE TAŞINAN İLÇE'NİN DAHA ÖNCE MERKEZİ TOPRAKKALE İDİ. TOPRAKKALE'DE 1 KALE HARABESİ MEVCUTTUR, AYRICA KAPISININ ÜZERİNDE 1687 YILINDA MİRZA BİN-İ ABDİ TARAFINDAN YAPILDIĞI ANLAŞILAN TARİHİ 1 CAMİ BULUNMAKTADIR. TOPRAKKALE'NİN AĞRI'YA UZAKLIĞI İSE 21 KM.DİR.

HAMUR;AĞRI'YA 15 KM. UZAKLIKTADIR, BURADA HAVARAN (HAVRAN) KALESİ İLE SELÇUKLULARDAN KALMA 1 KÜMBET BULUNMAKTADIR. İLÇE'NİN KARLICA (SOŞİK) KÖYÜNDE DE SOŞİK KALESİ MEVCUTTUR, BU KALENİN DUVAR-MAZGAL VE BURÇLARI SAĞLAMDIR. BU KALEYE GETİRİLEN VE 100 METRE YÜKSEKLİĞE ÇIKARILAN SU YOLU DA KAYDA DEĞER 1 TARİHİ ESERDİR. SÜRME Lİ MEHMET PAŞA SARAYI'DA HAMUR İLÇE'SİNDEDİR.

PATNOS;AĞRI' YA 82 KM. UZAKLIKTADIR, BU İLÇEDE YAVUZ SULTAN SELİM'İN KUMANDANLARINDAN 3 KİŞİNİN KÜMBETİ MEVCUTTUR. BUNLARDAN BİRİSİ İLÇEYE 2 KM.UZAKLIKTA BULUNAN ZİYARET KÖYÜ'NDE, BİRİSİ SÜPHAN DAĞI ETEĞİ' NDE Kİ TAŞKIRAN'DA. ÜÇÜNCÜSÜ İSE DEDELİ-ACIM KÖYÜ'NDEDİR. AYRICA SÜPHAN DAĞI ÜZERİNDE 1 KRATER GÖLÜ VARDIR, ANZAVUR TEPE ÜZERİNDE BULUNAN SUR İÇİNDE 1 MABET BULUNMAKTADIR. İLÇE' NİN 4 KM. GÜNEYİNDE GİRİKTEPE ÜZERİNDE URARTU KRALLARINDAN İŞPUNİ VE OĞLU MENUHAN'IN İDARE DEVİRLERİNE AİT TAPINAK VE HARABELER YER

ALMAKTADIR.

TAŞLIÇAY;BU İLÇEYE 27 KM. UZAKLIKTA YER ALAN BALIK GÖLÜ YAZ AYLARINDA 1 MESİRE VE TATİL YERİ OLARAK KULLANILMAKTADIR, GÖL'ÜN YÜZÖLÇÜMÜ 28 KM2'DİR. KUZEY BATI TARAFINDA, UZAKLIĞI KIYIYA 350 METRE OLAN 1 ADACIK BULUNUR. ADA ÜZERİNDE HANGİ DEVRE AİT OLDUĞU BİLİNMEYEN HARABELER YER ALMAKTADIR, KUĞU BAŞTA OLMAK ÜZERE ÜZERİNDE 1 ÇOK KUŞ OLAN BU ADACIK TAM 1 KUŞ CENNETİDİR.

GÖL İÇİNDE ALABALIK VARDIR, ETRAFI YEMYEŞİL ÇAYIR VE RENGARENK ÇİÇEKLERLE SÜSLÜ OLAN BU MINTIKADA KAMP KURMAK MÜMKÜNDÜR. YAZ AYLARINDA BÖLGE HALKI DİNLENMEK VE PİKNIK YAPMAK İÇİN SIK SIK BURAYA GELİP GİTMEKTEDİR, GÖL KENARINDA Kİ DAĞLARIN ÜZERİ İSE YERLİ HALK TARAFINDAN YAYLA OLARAK KULLANILMAKTADIR.